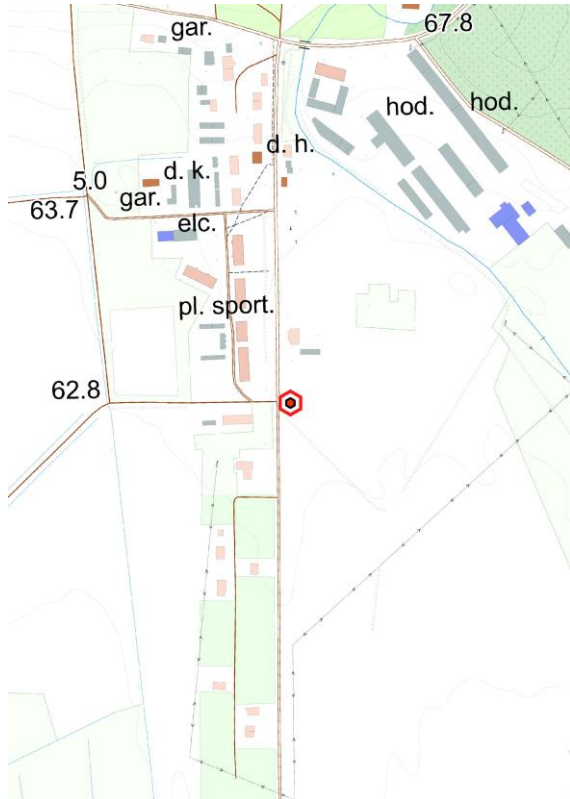

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość	
1. Nazwa		2. Czas powstania		SAMOSTRZEL	
KAPLICZKA PRZYDROŻNA		początek XX w.			
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres	
widok w kierunku północno-wschodnim widok w kierunku południowo-zachodnim				ulica i nr: Samostrzel	
				nr działki: 137/10	
				współrzędne: 53.138519, 17.439854	
				5. Przynależność administracyjna	
				województwo kujawsko-pomorskie	
				powiat nakielski	
				gmina Sadki	
				6. Formy ochrony	
				Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków	
				Obiekt ujęty w gminnej ewidencji zabytków Gminy Sadki, przyjętej zarządzeniem nr 55.2026 Wójta Gminy Sadki z dnia 7 września 2026 r.	
				Gmina Sadki – fragment mapy lokalizacyjnej z zaznaczoną lokalizacją obiektu. Opracowanie własne w środowisku QGIS na podstawie usługi BDOT10K	

8. Historia, opis i wartości

Kapliczka przydrożna zlokalizowana jest w centralnej części Samostrzela, przy drodze stanowiącej główną oś kompozycyjną prowadzącą od założenia pałacowego, w bezpośrednim sąsiedztwie dawnej szkoły. Jej usytuowanie w istotnym punkcie układu komunikacyjnego wsi podkreśla znaczenie obiektu jako elementu sakralnego, orientacyjnego i krajobrazowego w przestrzeni publicznej.

Kapliczka ma formę słupową, z cylindrycznym, tynkowanym trzonem osadzonym na niewielkiej podstawie. Górna część zwieńczona jest prostym, profilowanym nakryciem, na którym umieszczony jest współczesny, drewniany krucyfiks.

Forma obiektu jest prosta i tradycyjna, charakterystyczna dla kapliczek przydrożnych. Zasadniczy układ bryły pozostaje czytelny i odpowiada przekazom archiwalnym. Wtórny charakter ma obecny krzyż drewniany, który zastąpił wcześniejszy, bardziej dekoracyjny krzyż z trójlistnie zakończonymi ramionami.

Kapliczka otoczona jest dekoracyjnym ogrodzeniem metalowym, które wydziela niewielką przestrzeń wokół obiektu i podkreśla jego rangę w układzie drogi. Obiekt zdobiony jest wstążkami o barwach narodowych i religijnych, co wskazuje na jego ciągłe użytkowanie oraz znaczenie w lokalnej tradycji.

Wartość kapliczki wynika z jej funkcji sakralnej, prostej tradycyjnej formy, lokalizacji przy głównej osi kompozycyjnej Samostrzela, związku z aleją kasztanową oraz roli jako elementu małej architektury sakralnej w krajobrazie kulturowym wsi.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania kapliczki należy określić jako dostateczny. Obiekt zachował historyczną formę, proporcje oraz czytelny charakter kapliczki przydrożnej wpisanej w układ komunikacyjny wsi. Czytelne pozostaje również jej znaczenie jako elementu sakralnego i orientacyjnego w przestrzeni Samostrzela.

Stan techniczny wymaga jednak interwencji. Widoczne są ubytki i odspojenia tynku, szczególnie w górnej partii trzonu. Wtórny charakter ma obecny krzyż, który posiada uproszczoną formę i odbiega od wcześniejszego, bardziej dekoracyjnego zwieńczenia znanego z materiałów archiwalnych.

Zachowane metalowe ogrodzenie stanowi cenny element towarzyszący kapliczce i współtworzy jej najbliższe otoczenie. Należy je traktować jako integralny element kompozycji obiektu.

Zaleca się zachowanie lokalizacji kapliczki jako istotnego elementu historycznego układu przestrzennego wsi, w szczególności w powiązaniu z osią prowadzącą od założenia pałacowego, aleją kasztanową oraz skrzyżowaniem dróg. Należy zachować bryłę kapliczki, jej prostą formę słupową oraz istniejące ogrodzenie.

Wskazane jest przeprowadzenie prac remontowych obejmujących naprawę i uzupełnienie tynków, zabezpieczenie powierzchni przed dalszą degradacją oraz uporządkowanie formy zwieńczenia. W miarę możliwości, na podstawie materiałów archiwalnych, należy rozważyć rekonstrukcję krzyża o formie zbliżonej do historycznej, z trójlistnie zakończonymi ramionami.

Przy pracach remontowych należy zachować prostotę i tradycyjny charakter kapliczki, bez wprowadzania współczesnych materiałów i detali obcych stylistycznie. Działania powinny zmierzać do utrzymania czytelności kapliczki jako elementu małej architektury sakralnej w historycznym krajobrazie Samostrzela.

Prace remontowe i konserwacyjne przy kapliczce powinny być prowadzone z poszanowaniem jej wartości kultowych i krajobrazowych, a w przypadkach wymaganych przepisami – po dokonaniu stosownych uzgodnień lub uzyskaniu wymaganych pozwoleń właściwego organu ochrony zabytków.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

**Kinga Makowska
Michał Horbowicz
Ochrona Zabytków KRESY
03.2026 r.**

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków